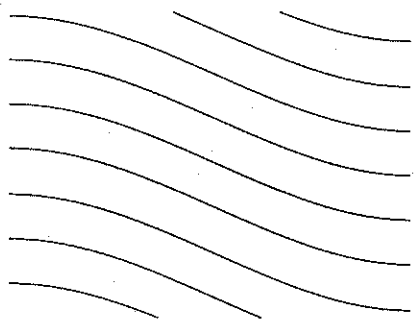

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

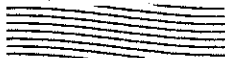
NOVIČKE

MAREC 1999/3

▲ DOMAČE NOVIČKE ● Kaj s programi poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja ●
Izobraževanje brezposelnih v letu 1998 ● Novo multimedijско učno gradivo ▲ OČI
KRITIKE ● Izobraževanje odraslih zaradi uvedbe DDV dražje in težje dostopno ▲ UTRINKI
IZ SVETA ● Strokovna ekskurzija v Nemčijo ▲ KOTIČEK JE VAŠ ● V Dobi izvajamo učno
pomoč za brezposelne osebe ● Tretja obietnica Borze znanja v Mariboru ▲ PRIPRAVLJAMO/
PRIPRAVLJAMO ● Poklicna orientacija na razpotju (drugo obvestilo) ● Razpis programa
spopolnjevanja učiteljev, vključenih v *Program izobraževanja brezposelnih oseb* ▲
OBVESTILA ● Razpis: Širjenje mreže izvajalskih organizacij programa *Projektno učenje za
mlade* ● TV Slovenija - Oddaja Modro ▲ POSVETI, KONFERENCE ▲ PONUJAJO VAM
▲ NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovo predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
 - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
 - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
 - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
 - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
 - novosti v upravljanju in zakonodaji;
 - statistične podatke;
 - mnenja, stališča in predloge;
 - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
 - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemaajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.
Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in mag. Maja Korošak, urednica.
- Novičke tiska Tiskarna Štok.
- Prelom: Iztok Kham.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 061 1842 560, faks: 061 445 881, internet: www.acs-saec.si, el. naslov: maja.korosak@acs-saec.si

ISSN 1408-6484. Naklada 2350 izvodov

Po mnenju Urada vlade za informiranje št. 23/207-93 z dne 26. 7. 1993 spada bilten Novičke med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Kaj s programi poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja

Programne poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja v skladu z novo zakonodajo sprejme minister za delo v sodelovanju s Strokovnim svetom Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje. Ker so programi poklicnega izpopolnjevanja in usposabljanja namenjeni odraslim, je pristojni strokovni svet izhodišča za pripravo teh programov uskladil (na skupni seji) s Strokovnim svetom Republike Slovenije za izobraževanje odraslih.

Namen programov

Programi poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja so namenjeni »poglobljanju in razširjanju poklicnih znanj ter prekvalifikacij na isti stopnji poklicne oziroma strokovne izobrazbe, lahko pa tudi specializaciji na ožjem poklicnem oziroma strokovnem področju«. Ti programi torej ne morejo dati stopnje strokovne izobrazbe, kot so jo programi po prejšnjih predpisih, med katerimi so bili tudi tako imenovani programi USO. Po novi zakonodaji ni drugačne stopnje izobrazbe razen nižje poklicne izobrazbe, srednje poklicne izobrazbe ter srednje strokovne izobrazbe. Ta pa se pridobi po izobraževalnih programih za pridobitev teh stopenj izobrazbe. Zaradi tega so nekateri programi za pridobitev nižje poklicne izobrazbe pripravljeni za delo v tistih poklicih, za katere so bili v prejšnjem sistemu pripravljeni programi usposabljanja.

Poklicna kvalifikacija in poklicna izobrazba

Z nomenklature poklicev minister za delo na predlog zbornic oziroma posameznih ministrov, če zbornice na njihovem področju niso organizirane, določi poklice iz Standardne klasifikacije poklicev (SKP), za katere se pripravijo izobraževalni programi za pridobitev poklicne oziroma strokovne izobrazbe na ustrezni ravni zahtevnosti. Ti izobraževalni programi omogočajo pridobitev izobrazbe, ki zagotavlja poklicno kvalifikacijo za vse poklice, navedene v nomenklaturi. Oba dokumenta - SKP in nomenklatura poklicev - sta dinamična in se spreminjata glede na stanje trga delovne sile in glede na načrtovani razvoj posameznih panog. To pomeni, da se z nomenklature določi le en del poklicev, za katere se pripravijo izobraževalni programi. Za velik del poklicev se izobraževalni programi ne pripravijo. Kaj pa velja zanje?

* O tej problematiki bomo še poročali v naslednjih številkah Novičk

V Sloveniji se pripravlja sistem poklicnih kvalifikacij, komplementaren izobraževalnemu sistemu. Pod pojmom poklicne kvalifikacije razumemo kombinacijo praktičnih in teoretičnih znanj in spretnosti ter socialnih kompetenc, ki so potrebne za opravljanje določenega poklica. Gre tudi za operativno-delovno poklicno oziroma strokovno usposobljenost. Ta znanja in spretnosti si človek lahko pridobi neposredno z delom in samoizobraževanjem, lahko pa tudi na organiziran način po programih poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja. Ključno pa je, da se ta znanja in spretnosti dokazujejo pred ustreznimi komisijami pri pristojnih zbornicah v skladu s predpisi, ki jih določa minister za delo. Minister za delo že ima pristojnost po noveli Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, da s pravilnikom uredi postopek za ugotavljanje poklicnih kvalifikacij in da v sodelovanju s Strokovnim svetom Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje določi kataloge standardov znanj in spretnosti za te poklicne kvalifikacije. V letu 1999 bo ob pomoči EU v Sloveniji potekal poseben razvojni program MOCCA, ki naj bi nam pomagal razviti čim bolj evropsko primerljiv in transparenten sistem potrjevanja poklicnih kvalifikacij.

Zatečeno stanje

Programi za usposabljanje in izpopolnjevanje, ki so bili sprejeti po prejšnjih predpisih, bi se morali do 1. septembra 1998 uskladiti z novo zakonodajo in izvršilnimi predpisi. Že februarja 1998 je minister za šolstvo predlagal spremembo Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju in podaljšanje tega roka. Žal predlog za spremembo zakona še vedno čaka na obravnavo v Državnem zboru. Celotne operacije preureditve poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja seveda ni bilo mogoče izpeljati v predvidenem roku. V usklajevanju med strokovnimi sveti in ministrstvi je predlog, po katerem bi minister za delo v najkrajšem času sprejel pravilnik o potrjevanju poklicnih kvalifikacij. Pristojni strokovni svet je že sprejel izhodišča za pripravo izobraževalnih programov poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja, ki vzpostavljajo zvezo med izpopolnjevanjem in usposabljanjem ter katalogom standardov zanj in spretnosti za poklicno kvalifikacijo. Minister za delo bi z odredbo nekaterim programom za izpopolnjevanje in usposabljanje podaljšal veljavnost za nekaj let ter določil, da se lahko izdajajo listine o izobrazbi, pridobljene po programih, ki so bili sprejeti po prejšnjih predpisih (torej pred marcem leta 1996) in so bili razpisani pred objavo njegove odredbe (predvidoma v marcu ali aprilu 1999), najkasneje do marca 2001 (po načelu, da je mogoče končati izobraževanje še dve leti po tem, ko je izobraževanje zaključila zadnja generacija). Po novem bi torej lahko izobraževalne organizacije razpisovale le programe poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja, ki jim bo minister za delo podaljšal veljavnost (na primer programi izpopolnjevanja za Elektrogospodarstvo Slovenije) in nove programe poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja, ki bodo

pripravljeni v skladu z novimi izhodišči, ki bodo vključevali kataloge standardov znanj in spretnosti za poklicno kvalifikacijo, preverjanje pa bo potekalo pri pristojnih zbornicah oziroma ministrstvih.

Boštjan Zgonc, Ministrstvo za šolstvo in šport

Izobraževanje brezposelnih v letu 1998

V Mesečnih informacijah Zavoda RS za zaposlovanje za mesec december 1998 so bili objavljeni prvi sintezni podatki o izobraževanju in usposabljanju brezposelnih v letu 1998. Na kratko jih bom predstavila tudi v tem prispevku. Pred tem pa naj navedem še podatke o številu in strukturi brezposelnih v decembru 1998. V decembru 1998 je bilo vseh registriranih brezposelnih 126.625; to predstavlja 14,5% stopnjo registrirane brezposelnosti. Od teh je bilo:

- 50 % žensk,
- 26,6 % starih do 26 let,
- 46,7 % starih nad 40 let,
- 62,4 % dolgotrajno brezposelnih (brezposelni več kot eno leto),
- 47,1 % brez poklicne izobrazbe.

Povprečno število registrirano brezposelnih v letu 1998 pa je bilo 126.080. Od vseh brezposelnih je bilo v letu 1998 v izobraževanje in usposabljanje vključenih kar 29.229 brezposelnih, to je največ do sedaj in predstavlja 23 odstotkov povprečnega števila brezposelnih v letu 1998. V primerjavi z letom 1997, ko je bilo v izobraževanje vključenih 15.017 brezposelnih (oziroma 11,7 % vseh brezposelnih v letu 1997), pomeni vključitev brezposelnih v izobraževanje in usposabljanje v letu 1998 res veliko povečanje (skoraj za 100 %).

Poglavitni razlog povečanja je v letu 1998 sprejeti *Program izobraževanja brezposelnih oseb za šolsko leto 1998/99*, ki sta ga pripravili Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvo za šolstvo in šport, sprejela pa Vlada Republike Slovenije. Po tem programu so zavodi za zaposlovanje v programe za pridobitev izobrazbe (večinoma na srednji poklicni in srednji strokovni ravni) od septembra do decembra 1998 vključili preko 6.000 brezposelnih. Nadaljnje vključevanje brezposelnih v izobraževanje in usposabljanje je potekalo z ukrepi aktivne politike zaposlovanja, ki prav možnostim izobraževanja brezposelnih namenja še posebno pozornost (izobraževanje brezposelnih je ob javnih delih najobsežnejši ukrep aktivne politike zaposlovanja).

V naslednji preglednici so predstavljeni podatki o vključenih brezposelnih v izobraževanje in usposabljanje v letu 1998 po vrsti programov:¹

Vrsta programov	Število vključenih	Delež v %	Delež vključenih/ vsi brezposelni
Programi pomoči pri načrtovanju poklicne poti in iskanju zaposlitve	7.586	25,9	6,0
Programi psiho-socialne rehabilitacije	1.861	6,4	1,5
Programi funkcionalnega izpopolnjevanja	4.986	17,1	3,9
Programi za pridobitev strokovne izobrazbe	7.737	26,5	6,1
Programi USO	358	1,2	0,3
Programi usposabljanja brez delovnega razmerja	350	1,2	0,3
Programi usposabljanja z delovnim razmerjem	6.351	21,7	5,0
Skupaj	29.229	100 %	23,2

Iz predstavljenih podatkov se vidi, da so po številu vključenih precej izenačene tri vrste programov:

- programi za pridobitev izobrazbe (7.737),
- programi pomoči pri načrtovanju poklicne poti in iskanju zaposlitve (7.586) in
- programi usposabljanja z delovnim razmerjem (6.351).

Glede na predhodna leta se je razmerje v strukturi programov precej spremenilo, saj so po obsegu programi funkcionalnega izpopolnjevanja bili bodisi na prvem bodisi na drugem mestu, v letu 1998 pa so šele na četrtem mestu.

Povečan obseg vključevanja brezposelnih v izobraževanje so še posebej občutili vsi izvajalci programov za pridobitev izobrazbe za odrasle. To je dalo izobraževanju odraslih nov zagon ter pomembno spodbudo k še višji strokovno ustrezni organiziranosti izobraževanja za odrasle.

V prihodnji številki bom posebej predstavila še podatke o vključenih brezposelnih v vladni program izobraževanja za šolsko leto 1998/99 (programska struktura, prve izkušnje brezposelnih, izvajalcev izobraževanja idr.).

mag. Tanja Vilič Klenovšek, ACS

¹ Vir: ZRSZ, Mesečne informacije za december 1998, str. 41

Novo multimedijsko učno gradivo

V Andragoškem centru smo v januarju letos izdali multimedijsko učno gradivo, namenjeno predvsem vsem, ki se želijo usposobiti za mentorje ali vodje študijskih krožkov in pridobiti dovoljenje za izvajanje teh dejavnosti.

Gradivo je prirejeno za (vodeno) samostojno učenje ali učenje na daljavo, za udeležence, ki se iz različnih razlogov ne morejo ali ne želijo udeležiti usposabljanja, ki ga sicer izvaja Andragoški center in ki zahteva 48-urno prisotnost. Sestavine, ki so del multimedijskega kompleta, so izbrane v skladu z načeli učenja na daljavo, saj vsebujejo vse potrebno za samostojno usposabljanje.

Povezovalno vlogo ima vodilo, ki nadomešča učitelja oziroma predavatelja. Vodilo, kot nam pove ime, vodi kandidata skozi snov, ki je povzeta v različnih medijih. Komplet vsebuje dve knjigi, ki jih je ACS izdal že v začetku projekta študijskih krožkov - *Študijski krožki* (Mijoč, Krajnc, Findeisen) in *Učimo se v študijskih krožkih* (Klemenčič), nekaj člankov, ki so bili v Sloveniji objavljeni na to temo in dva primera dobrih seminarskih nalog (udeleženk v usposabljanju), v prilogah pa tudi vzorce dokumentov, vabil ipd., ki so potrebni pri uvajanju krožkov. Za lažje razumevanje projekta so na treh zgoščenkah (ali audiokasetah) posneti pogovori s strokovnjaki, ki se ukvarjajo z usposabljanjem mentorjev in z nekaterimi mentorji ter vodji, ki že dlje uspešno uvajajo in izvajajo študijske krožke na Slovenskem. Dve videokaseti kandidatu pomagata bolje razumeti potek krožkov, nakazujeta tudi možne rešitve zapletov. Videokaseti poskušata nadomestiti dejavnosti, ki potekajo pri usposabljanju »v živo«.

Učno gradivo smo v celoti izdelali v ACS. Pisna besedila so računalniško pripravljena, sami smo snemali besedilo za kasete ali zgoščenke, prav tako tudi posneli videokasete. Pripravo za prvo srečanje in izvedbo prvega srečanja študijskega krožka smo odigrali sami (s prostovoljci!), posneli pa smo tudi zadnje srečanje krožka v Budanjah, s prijazno pomočjo tamkajšnjih krožkarjev in krajanov. Predstavili pa smo tudi izdelke različnih krožkov v Sloveniji, ki so nam jih odstopili udeleženci. Na videokasetah smo zajeli velik del problematike, ki bi se utegnila pojavljati v krožkih, podrobno smo predstavili tudi delovanje krožkov in vse potrebne priprave pri načrtovanju, uvajanju in izvajanju krožkov.

Namen učnega gradiva je večplasten. Najbolj se ga bodo, kot smo že omenili, razveselili vsi, ki želijo pridobiti dovoljenje za mentorja ali vodjo študijskih krožkov, zelo dobrodošel bo vsem, ki se želijo podrobno seznaniti s to zanimivo, v Sloveniji v zadnjih letih zelo priljubljeno obliko učenja (domovina krožkov je sicer Švedska). Marsikdo se bo morda, ko bo krožke bolje spoznal, odločil zanje tudi v svojem okolju ali ustanovi.

Gradivo je namenjeno tudi širši ciljni skupini, vsem, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, marsikaj v njem pa bo zelo koristilo tudi tistim, ki poučujejo mladino, saj

govori o osnovnih sestavinah izobraževalnega procesa, kot so vloga učitelja, sodobne učne metode, uporaba učnih pripomočkov, ureditev prostora za učenje, sporazumevanju in medosebnih odnosih v učnem procesu, značilnostih učenja odraslih in še mnogim drugim.

Zelo koristen pripomoček bo vsem, ki se ukvarjajo ali razmišljajo o uvajanju študija na daljavo (ali samostojnega učenja), kot oblike, ki tako v svetu kot tudi pri nas pridobiva vse večjo veljavo. Gradivo je metodično pripravljeno za takšno delo. Vodilo spodbuja kandidata k samostojnemu razmišljanju, vključuje ga v dejavnosti, ki mu preprečujejo, da bi ostal pasiven, kar se sicer pri samostojnem učenju rado dogaja. V podajanje snovi so vpletene tudi različne naloge, nekatere z nakazanimi rešitvami, ki pa kandidatu ne preprečujejo drugačnega mišljenja, prav tako tudi ne zavirajo njegove ustvarjalnosti. Avtorici poskušata v besedilu vzpostaviti neposreden stik s kandidatom, s tem, da ga nagovarjata v pogovornem slogu, da ga spodbujata pri delu in mu pomagata pri reševanju morebitnih predvidljivih težav. Kandidat se, kljub dejstvu da ne pripada nobeni učni skupini, ne čuti izoliranega od drugih.

Ožja skupina avtorjev gradiva po abecednem redu: mag. Slavica Černoša, Nataša Elvira Jelenc, mag. Sabina Jelenc Krašovec, Sonja Klemenčič, mag. Tone Lenarčič, Miran Morano in Natalija Žalec

Nataša Elvira Jelenc, ACS

Izobraževanje odraslih zaradi uvedbe DDV dražje in težje dostopno

Prihodnja gospodarska blaginja, družbena in politična povezanost ter doseganje resnično demokratične družbe - vse to je odvisno od dobro izobraženega prebivalstva.

Med dejavniki, ki vplivajo na oblikovanje človeškega kapitala kot najpomembnejšega izmed dejavnikov gospodarskega razvoja, ima najvidnejšo vlogo izobraževanje. V manjših državah, kot je Slovenija, je zaradi omejenih virov še posebej nujno, da je prebivalstvo čim bolj izobraženo, saj je narodnogospodarska škoda zaradi brezposelnosti, bega možganov na tuje in drugega zniževanja izrabe skupnega izobrazbenega kapitala v majhnih državah večja kot v velikih. Čeprav Slovenija daje razmeroma veliko denarja za izobraževanje (približno 6 odstotkov BDP), se zaostanek Slovenije za razvitimi državami pri izobraževanju odraslih povečuje.

Temeljna izhodišča izobraževanja odraslih v Sloveniji predstavljajo določila Ustave RS in priporočila Splošne deklaracije o človekovih pravicah, ki jo je sprejela Generalna skupščina Združenih narodov.

Delovanje področja izobraževanja odraslih in njegove razvojne cilje bo uveljavljal predvsem *Nacionalni program izobraževanja odraslih*, ki ga uzakonjajo določila Zakona o izobraževanju odraslih. S tem zakonom se dopolnjujejo določila tudi drugih zakonov, ki zadevajo izobraževanja odraslih. Zakon o izobraževanju odraslih vključuje v svojih določilih tako formalno kot neformalno izobraževanje odraslih. V 7. členu govori o posebnih izobraževalnih programih za odrasle (formalni in neformalni). To so programi za zviševanje splošnoizobraževalne in kulturne ravni prebivalstva, funkcionalno opismenjevanje, izpopolnjevanje znanja za delo in poklic, za izobraževanje in usposabljanje brezposelnih, izobraževanje za demokracijo, učenje tujih jezikov, učenje slovenskega jezika za tujce, izobraževanje za kakovost življenja, izobraževanje za uveljavljanje posebnih pravic manjšin in odraslih s posebnimi potrebami in posebnih skupin ter drugo splošno izobraževanje odraslih.

7. člen Zakona o izobraževanju odraslih navajam zelo natančno zato, ker Zakon o davku na dodano vrednost v 4. točki 26. člena določa (med drugimi izobraževalnimi dejavnostmi) oprostitve davka na dodano vrednost tudi za izobraževanje odraslih, če se njegova dejavnost opravlja v skladu s predpisi, ki urejajo to področje. To, po

* V zvezi z davkom na dodano vrednost smo iz Andragoškega centra Slovenije na Državni zbor RS poslali dopis, ki smo ga naslovili na Janeza Mežana, predsednika odbora za kulturo, šolstvo in šport. V dopisu smo opozorili na neskladje med Pravilnikom o izvajanju zakona o davku na dodano vrednost in 7. ter 24. členom Zakona o izobraževanju odraslih, opozorili pa smo tudi na posledice, ki bi jih izvajanje zakona po omenjenem pravilniku imelo za izobraževanje odraslih.

mojem mnenju, pomeni, da so storitve izobraževanja odraslih, ki se izvajajo v skladu z zakonom o izobraževanju odraslih, oproščene davka na dodano vrednost.

Vendar *Pravilnik o izvajanju zakona o davku na dodano vrednost* zožuje pristojnosti *Zakona o davku na dodano vrednost*, saj med storitvami, ki bodo oproščene plačila davka na dodano vrednost v 52. členu navaja samo programe, ki so namenjeni pridobitvi javno veljavne izobrazbe in tako izključuje številne programe, navedene v *Zakonu o izobraževanju odraslih*.

Kakšne bodo lahko posledice?

Veliko programov, namenjenih spodbujanju učenja med manj izobraženimi odraslimi (zaposlenimi in brezposelnimi), odraslimi v tretjem življenjskem obdobju in tudi izobraževalni programi, v katerih odrasli delujejo za kulturni in ekonomski razvoj svojega bivalnega okolja, bo postalo nedostopnih, saj se bodo podražili. Tako se bo zmanjšala tudi ponudba tovrstnih programov, ki so velikokrat namenjeni skupinam odraslih, odrinjenih na rob družbenega življenja.

Pri Zvezi ljudskih univerz Slovenije smo izračunali, da se bodo cene izobraževalnih programov pri enaki strukturi stroškov povečale od 10 do 12 odstotkov, če bodo izvajalci izobraževalnih storitev pravilno upoštevali določila *Zakona o davku na dodano vrednost*. V primeru napačnega razumevanja se bodo izobraževalne storitve podražile celo za 19 odstotkov. Predvidevam, da bo do napačnega razumevanja ponekod prišlo, saj so številni bodoči davčni zavezanci zaman čakali na obljubljeni storitve Ministrstva za finance (pojasnila, izobraževanje, ipd.).

In kdo je tisti, ki bo v tem neredu potegnil krajši konec? Prvi hip nedvomno vsi tisti, ki si zaradi povišanja cen ne bodo mogli privoščiti izobraževanja in bodo še bolj potisnjeni na družbeno obrobje. Izobraževanje bo očitno postalo privilegij premožnejšega sloja. Dolgoročno gledano pa je tako ravnanje oblasti dvorezen meč tudi zanjo. Z vse manj dostopnim, vendar zaradi potreb trga delovne sile čedalje bolj potrebnim izobraževanjem bo nesorazmerje na trgu delovne sile čedalje večje, več bo brezposelnih, več denarja bo država potrebovala za socialne transferje, gospodarska rast bo manjša. Lepi obeti za Evropo!

Če se ne bomo zavedali ključnega pomena vseživljenjskega učenja za bogatejše osebno življenje, hitrejšo gospodarsko rast in ohranjanje družbene povezanosti, bodo besede "učiti se vse življenje" ostale samo na papirju.

Alenka Gorza Čretnik, Zveza ljudskih univerz Slovenije

UTRINKI IZ SVETA

Strokovna ekskurzija v Nemčijo

V dneh od 3. do 6. marca 1999 se nas je 20 udeležencev, ki smo prihajali iz različnih izobraževalnih organizacij, tako javnih kot zasebnih, in z Urada za šolstvo pri Ministrstvu za šolstvo in šport, udeležilo strokovne ekskurzije, katere namen je bil ogled sejma *Eurodidact ž99* in nekaterih izobraževalnih ustanov v Nemčiji, ogled izobraževalnega centra, ki deluje v okviru tovarne Mercedes Chrysler, ter ogled poklicne šole, v kateri poteka "šolski del" poklicnega izobraževanja po *dualnem sistemu*, ki je značilnost nemškega poklicnega izobraževanja. Ekskurzijo je organizirala izobraževalna organizacija Glotta Nova iz Ljubljane. V teh štirih dneh smo obiskali naslednje kraje v Avstriji in Nemčiji: Salzburg, Stuttgart, Tübingen, Ulm in München.

Obisk tovarne Mercedes Chrysler in njihovega izobraževalnega središča

V Nemčiji smo si med drugim ogledali tovarno Mercedes - Chrysler in izobraževalni center, ki deluje v njeni sestavi. Ob ogledu proizvodnje avtomobilov so nekateri menili, da je danes avtomobilska industrija že veliko naprednejša kot ta, ki smo jo videli v Mercedesovi tovarni, in da v nekaterih drugih podjetjih še veliko večje število opravil opravljajo izključno z roboti. Vendar pa je za nekoga, ki se ukvarja z izobraževanjem, zanimivo (v živo) videti, *kako hitro napreduje tehnologija in kako zelo so zato potrebna nova znanja, nenehno spremljanje določene stroke in nenehno strokovno usposabljanje.*

V podjetju smo videli kakovostna učna mesta, ki so opremljena tako, da udeleženci izobraževanja v praksi in na "pravem delovnem mestu" spoznajo poklic, za katerega se izobražujejo in že v izobraževalnem procesu dobijo stik z realnim delovnim okoljem. V učnem centru, ki smo ga obiskali, smo lahko videli, kako v proizvodnjo "prodira" pedagoški pristop k delovnim opravilom. Po stenah visijo panoji z izobraževalnimi vsebinami, v vsakem učnem oddelku je poseben prostor, opremljen s sodobnimi didaktičnimi pripomočki. Čeprav je dualni sistem izobraževanja v Nemčiji namenjen predvsem mladinskemu izobraževanju, pa so pristopi, ki smo jih lahko videli v izobraževalnem centru tega podjetja, zelo podobni tistim, ki jih pri nas zagovarjamo v izobraževanju odraslih.

Dualni sistem izobraževanja je najbolj množičen način poklicnega izobraževanja v Nemčiji. Vsako leto se skoraj 600.000 mladih (dve tretjini), ki končajo splošno izobraževanje, vključijo v sistem dualnega poklicnega izobraževanja. Poglavitni cilj oziroma namen dualnega sistema poklicnega izobraževanja je v tem, da zagotavlja temeljno poklicno izobrazbo in ustrezne spretnosti in veščine, potrebne za opravlja-

nje določenega poklica. Dualni sistem izobraževanja je organiziran tako, da del poklicnega usposabljanja poteka na "posebnih učnih mestih" v podjetjih, del pa v izobraževalnih organizacijah, ki se ukvarjajo s poklicnim izobraževanjem. Udeleženci dualnega izobraževanja z delodajalci sklenejo posebno učno pogodbo, v kateri se natančno določijo obveznosti in pravice udeleženca izobraževanja in delodajalca.

Mentorji praktičnega izobraževanja (mojstri) se za to opravilo posebej usposabljujejo. Seminarji potekajo v podjetju, nekateri pa so organizirani na drugih lokacijah. Za to, da nekdo lahko postane mojster, mora biti v podjetju zaposlen najmanj tri leta in mora dobro poznati delovne procese, za katere se usposabljujejo udeleženci izobraževanja. V podjetju imajo postavljene določene kriterije, po katerih izbirajo udeležence izobraževanja, s katerimi potem sklenejo izobraževalno pogodbo. Zelo pomemben kriterij je učni uspeh, upoštevajo pa tudi določene osebnostne lastnosti.

Na splošno je v podjetju čutiti velik red in disciplino. Kot zanimivost lahko navedemo, da so tla v proizvodnih obratih pobarvana v belo barvo, zato da zaposleni lahko takoj opazijo smeti, oziroma odpadni material in ga takoj odstranijo. V podjetju (tudi v proizvodnih obratih) je poskrbljeno tudi za veliko svetlobe, izbrane barve in poslikave po stenah, na nekaterih mestih celo rože, ipd. Povedali so tudi, da delavcem priporočajo, naj se hranijo v tovarniški restavraciji, kjer pripravljajo uravnoteženo hrano.

Zelo stroga disciplina v podjetju velja tudi glede varnosti. Zaposleni so seznanjeni z varnostnimi pravili in postopki. Če pride do nesreče in se ugotovi, da zaposleni ni upošteval vseh varnostnih pravil, sledi takojšen odpust.

Uvajanje dualnega sistema izobraževanja

Če dualni način izobraževanja prenesemo v slovenske razmere, se verjetno takoj soočimo z določenimi težavami. Prvo vprašanje, ki se pojavi, je predvsem v tem, koliko slovenskih podjetij je pripravljenih za vključevanje v dualni sistem izobraževanja oziroma koliko je takšnih podjetij, ki lahko ponudijo vsaj podobne delovne in izobraževalne pogoje, kot smo jih videli v podjetju v Nemčiji? Koliko slovenskih podjetij ima v svojih strategijah tudi oblikovanje tovrstnih učnih mest oziroma dajejo v svoji podjetniški miselnosti prostor tudi vlaganju v izobraževanje? Uspešna nemška in druga evropska velika podjetja so v vlaganju v izobraževanje očitno našla svoj interes.

Berufsschule - šolski del poklicnega usposabljanja

V kontekstu dualnega sistema poklicnega usposabljanja so "Berufsschule" tiste, ki udeležencem izobraževanja dajejo splošno in poklicno izobrazbo, poseben poudarek pa specifičnim potrebam poklicne izobrazbe.

Kurikulum v "Berufsschulen" oblikujejo skupaj federalne in deželne oblasti. Postopek oblikovanja poteka po vnaprej določenih procedurah, ki poleg državnih in deželnih

oblasti vključujejo tudi sporazum z gospodarstvom in sindikati. Kurikulum v nemških poklicnih šolah je oblikovan po načelih socialnega partnerstva. Deželne oblasti imajo pri tem veliko mero avtonomije, močno vlogo pa v nemškem izobraževalnem sistemu igrajo sindikati.

Približno tretjina skupnega izobraževalnega časa v teh šolah je namenjenega splošnim izobraževalnim predmetom, kot so: nemščina, družbene vede, ekonomija, religija in šport. Tuji jeziki so vključeni v poklicno izobraževanje, kadar se oceni, da so pomembni za učenčevo zaposlitev.

Sistem dualnega izobraževanja predvideva določene standarde oziroma kriterije kakovosti, ki jih morajo izpolnjevati podjetja, da se lahko vključijo. Poudarek je predvsem na primernih prostorih in usposobljenih kadrih. Tako ravnatelj šole kot učitelji praktičnega izobraževanja so bili mnenja, da je kljub temu, da je dualno izobraževanje kombinirano, za učenca pomembno, da prvo leto v celoti preživi v šoli (v izobraževalni instituciji). Kot razlog za to so navedli, da se na šoli lahko v prvem letu dodobra seznanijo tako s poklicem (oziroma s teoretičnimi poklicnimi znanji) kot s praktičnimi poklicnimi spretnostmi, ki jih pridobiva v šolskih delavnicah. Na šoli namreč menijo, da imajo za podajanje tovrstnih znanj kakovostno usposobljene učitelje in mojstre, niso pa čisto prepričani, da dovolj visoko kakovost dosegajo tudi mojstri v podjetjih.

Obisk sejma EUROIDACT '99

Na sejmu smo se seznanili z novostmi na področju izobraževalne didaktike. Videli in preizkušali smo lahko sodobno multimedijško tehnologijo, programe za izobraževanje na daljavo, gradiva za samostojno učenje ipd. Razstavljena strokovna literatura je kazala, da gre sodobno znanje vedno bolj v smeri spodbujanja kreativnega učenja in kompleksnejšega znanja (sinteza znanja, reševanje problemov, povezovanje in selekcioniranje informativnega znanja). Vedno večji poudarek je na samostojnem učenju. Na sejmu je bilo razstavljen tudi veliko sodobne izobraževalne opreme za učilnice (pohištvo, sodobna tehnologija).

Tanja Možina, ACS

KOTIČEK JE VAŠ

V Dobi izvajamo učno pomoč za brezposelne osebe

Z januarjem 1999 smo v Dobi začeli z izvajanjem učne pomoči brezposelnim osebam, ki so v šolskem letu 1998/99 vključene v različne programe izobraževanja. Program učne pomoči poteka v okviru javnih del Zavoda RS za zaposlovanje po vsej Sloveniji. Cilj programa je povečati učno uspešnost brezposelnih oseb, vključenih v programe izobraževanja. Njihovo vključevanje v učno pomoč pa vsaj za zdaj še poteka na prostovoljni osnovi; uporabljajo jo tiste brezposelne osebe, vključene v izobraževalne programe, ki to želijo.

Učno pomoč dajejo t. i. mentorji. Vsi imajo visokošolsko izobrazbo in so se dodatno usposobili za dajanje učne pomoči v programu *Izobraževanje mentorjev za pomoč brezposelnim pri učenju*. Vsak od izvajalcev učne pomoči skrbi za izvajanje učne pomoči za določeno število šol.

V Dobi učno pomoč dajejo štirje mentorji, in sicer pri predmetih, ki so se izkazali kot najtežavnejši: matematika, tuji jezik in slovenščina. Udeleženci prihajajo s petih različnih šol. Za vsako šolo smo oblikovali poseben urnik po predmetih. Udeleženci se za vsak predmet z mentorjem srečujejo tedensko po tri šolske ure v skupini, imajo pa dodatno možnost individualnih srečanj.

Odziv brezposelnih na dodatno ponujeno pomoč je precejšen. Po dobrih dveh mesecih izvajanja učne pomoči smo opravili delne analize izvajanja in rezultatov ter ugotovili nekaj značilnosti. Velik del udeležencev učne pomoči je redno prihajal na srečanja z mentorjem. Pri teh se je v veliki meri povečala uspešnost pri posameznih predmetih, prav tako pa se je povečala njihova motivacija za delo v izobraževalnem programu in za samostojno delo doma. Postali so bolj samozavestni in z večjim optimizmom zrejo proti zaključku šolskega leta.

Del udeležencev je prihajal le občasno (ob negativni oceni, pred preverjanjem.). Pri teh napredovanja nismo mogli tako temeljito spremljati, vendar lahko po do sedaj zbranih informacijah s šol tudi za te ocenimo, da so v procesu izobraževanja uspešni.

Seveda pa uspeha ne bi bilo, če v izvajanje učne pomoči v Dobi ne bi vložili veliko energije in izkušenj. Mentorjem učne pomoči je z nasveti in predlogi na voljo vodja učne pomoči, ki je v stalnih stikih tudi s posameznimi šolami. Na rednih tedenskih sestankih izmenjamo izkušnje, rešujemo težave in se dogovarjamo za delo v naslednjem tednu. Z obiski dodatnih izobraževanj, ki jih organiziramo v Dobi,

mentorjem omogočamo, da pridobijo osnovna znanja tudi s pedagoško-andragoškega področja. Redno spremljamo tudi izvajanje učne pomoči, zbiramo in obdelujemo različne podatke in pripravljamo poročila ter analize.

Irena Amič, Doba

Tretja obletnica Borze znanja v Mariboru

V začetku leta 1996 je na Dobi v Mariboru začela delovati takrat prva regijska Borza znanja. Star pregovor pravi, da so vse lepe reči tri. Mi se lahko pohvalimo s številčnostjo članov, njihovim uspešnim delovanjem in pravo mero podpore, ki jim jo dajemo skupaj s sredstvi javnega obveščanja.

Do danes smo zapisali že 1.300 članov z več kot 2.000 povpraševanji in ponodbami po najrazličnejšem znanju, spretnostih, informacijah ipd. Povpraševanja po znanju je dvakrat več kot ponudbe. Še vedno je vključenih nekoliko več žensk kot moških. Po statusu se ljudje delijo na 27 odstotkov zaposlenih, sledijo upokojenci (19 %) in brezposelni (19 %), študenti in dijaki (18 %) in zasebniki ter ljudje v svobodnih poklicih (7 %). Prav zaradi gospodarskega položaja v Mariboru je spodbudno, da je tudi v Borzo znanja vključen visok odstotek brezposelnih, saj to pomeni, da ti uporabljajo še eno ponujeno priložnost za pridobivanje novega znanja.

Tako kot drugod tudi v Dobini zbirki podatkov Borze znanja prednjači ponudba in povpraševanje po znanju jezikov, sledi pa področje glasbe (igranje najrazličnejših inštrumentov ter različno petje), na tretjem mestu so pri ponudbi najrazličnejša ročna dela, pri povpraševanju pa so zelo iskana znanja različnih naravoslovnih predmetov. Prav gotovo tu tudi z Borzo znanja pomagamo, da so učenci, dijaki in študenti različnih šol ter fakultet v tradicionalnih oblikah izobraževanja uspešnejši.

To je bil le kratek sprehod med številkami in podatki, saj z Borzo znanja kot središčem neformalnih virov učenja odkrivamo ledeno goro vsega tistega, kar ljudje potrebujejo, hkrati pa utiramo pot, kjer je vse manj zaprek in pregrad, kako nekaj zvedeti, se naučiti in spoznati.

Našo tretjo obletnico smo praznovali kar v prostorih DOBE. Pripravili smo srečanje nekaterih članov, ki so že vzpostavili več povezav. V kratkem programu, kjer smo se sprehodili med večjimi dosežki, sta nam dramska igralca odigrala enega od številnih dialogov, ki potekajo med člani Borze znanja. Predstavili pa so se tudi nekateri naši člani: gospa, ki se štiri mesece uči igrati na citre, in mladenka, ki ponuja inštrukcije igranja na sintesajzer in ima veliko žborznih učencev'. Obe sta nam zaigrali. Potem nam je članica, ki se ukvarja z restavracijam in oblikovanjem drobnega nakita, med srečanjem izdelala žborzni prstan', mladenič, ki se je lepopisja učil pri Royal Academy v Angliji, pa je našim gostom izpisal imena v gotici. Z Ministrstva za

šolstvo in šport, sektorja za izobraževanje odraslih, ki Borze znanja v Sloveniji financira, se nam je pridružila gospa Meta Vedenik, ki je s priznanjem pozdravila dejavnost. Z Občine Maribor se nam je pridružil svetovalec župana, gospod Danijel Sajko, ki nam je tokrat obljubil tudi pomoč pri pridobivanju občinskih sredstev. Na naše pomembno srečanje smo povabili tudi predstavnike sredstev javnega obveščanja in udeležili so se ga v velikem številu. To lahko razumemo kot dokaz, da je dejavnost še kako pomembna za ljudi in za njihovo dobro obveščenost o različnih možnostih, ki jim pomagajo k boljšemu in bolj kakovostnemu življenju.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem, ki so pri oblikovanju tega pomembnega srečanja sodelovali, hvala pa tudi vsem, ki ste nam poslali čestitke in ste bili v mislih z nami.

Ema Perme, DOBA Maribor

PRIPRAVLJAJO/PRIPRAVLJAMO

Mednarodna konferenca Poklicna orientacija na razpotju (drugo obvestilo)

V januarskih Novičkah smo že napovedali mednarodno konferenco *Poklicna orientacija na razpotju*, ki bo potekala od 5. do 7. maja 1999 na Bledu. Predstavili smo namen in vsebino konference ter povabili vse, ki delate v izobraževanju odraslih in se neposredno ali posredno ukvarjate bodisi s poklicnim bodisi z izobraževalnim svetovanjem (orientacijo), da se konference udeležite. Tokrat vam želim predstaviti teme plenarnih prispevkov in teme delavnic in okroglih miz.

Na konferenci bodo predstavljeni naslednji plenarni prispevki:

Sreda, 5. maja 1999 (14.00 – 17.15)

- Richard N. Bolles: Načrtovati delo in življenje
- Alastair Thomson: Vloga svetovanja odraslim za izobraževanje pri razvoju kulture vseživljenjskega učenja v Veliki Britaniji.

Četrtek, 6. maja 1999 (9.00 – 12.00)

- Frans Meijers: Poklicna orientacija v družbi znanja
- Predstavniki European Training Foundation (ETF): Evropska razsežnost poklicne orientacije
- Theodor Hanish: Posameznik in zaposlovanje
- Saša Niklanovič: Spreminjanje svetovalnih služb.

Petek, 7. maja 1999 (9.00 – 12.00)

- David Pollard: Uporaba računalnika pri orientaciji
- Gabi Čačinovič, Brigita Rupar: Smernice šolskih svetovalnih služb na področju poklicne orientacije
- John McCarthy: Vidiki kakovosti orientacije v izobraževanju.

Teme plenarnih prispevkov kažejo, da bodo predstavljeni različni vidiki poklicne orientacije, namenjene tako otrokom, mladini, kot tudi odraslim. Navedene teme bodo predstavili mednarodno uveljavljeni strokovnjaki in to daje konferenci še poseben pomen.

Vsekakor pa bo zanimivo in bogato tudi delo v delavnicah in na okroglih mizah. K aktivnemu sodelovanju (s svojimi prispevki ali le z vključitvijo v razpravo) ste

povabljeni vsi, ki delate na tem področju. Na konferenci bo delo teklo v naslednjih delavnicah in okroglih mizah:

Četrtek, 6. maja 1999 (14.00 – 17.00)

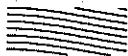
- Delavnica 1: Orientacija v osnovni in srednji šoli
- Delavnica 2: Orientacija v izobraževanju odraslih
- Delavnica 3: Usposabljanje svetovalcev
- Delavnica 4: Promocija svetovalnih služb.
- Okrogla miza 1: Orientacija v poklicnem šolstvu
- Okrogla miza 2: Vidiki prenove svetovalnih služb.

Petek, 7. maja 1999 (13.30 – 15.45)

- Delavnica 1: Orientacija v osnovni in srednji šoli (v petek se nadaljuje delo le v tej delavnici)
- Delavnica 5: Informacijska tehnologija in orientacija
- Delavnica 6: Orientacija za brezposelne
- Delavnica 7: Osipniki in druge posebne ciljne skupine
- Delavnica 8: Vidiki kakovosti v orientaciji
- Okrogla miza 3: Ali govorimo isti jezik? Vprašanja terminologije v orientaciji.

Za dodatne informacije se lahko obrnete na: Barbaro Gregorič Brezavšček, Zavod RS za zaposlovanje, Glinška 12, Ljubljana, tel.: 061 302 751. Če vas zanima predvsem poklicna ali izobraževalna orientacija za odrasle, pa na: Tanjo Vilič Klenovšek, Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, Ljubljana, tel.: 061 18 42 584.

mag. Tanja Vilič Klenovšek, ACS

Razpis programa spopolnjevanja učiteljev, vključenih v *Program izobraževanja brezposelnih oseb*

V prejšnji številki *Novičk* smo vam posredovali podrobnejše informacije o programih spopolnjevanja izvajalcev, vključenih v *Program izobraževanja brezposelnih oseb*.

Izobraževanja že intenzivno potekajo. V mesecu marcu bo usposabljanje zaključila že druga skupina organizatorjev izobraževanja, hkrati pa potekata še dve izvedbi usposabljanja za skupino učiteljev iz srednjih trgovskih šol v Mariboru in Kranju.

Do konca junija načrtujemo sedem izvedb izobraževanja, do konca leta pa skupaj deset. Posebej vabimo učitelje tistih šol in organizacij, ki so ali še bodo vključene v *Program izobraževanja brezposelnih oseb*, da to možnost izrabite in se usposabljanja udeležite.

V izobraževalnih programih ima učitelj osrednje mesto, zato smo ta program še posebej skrbno pripravili. Radi bi vam ga na kratko predstavili, prav tako tudi termine, v katerih se je v program možno vključiti.

Učitelj pri svojem delu upošteva načela izobraževanja odraslih in specifične lastnosti ciljne skupine, kot so pomanjkljiva predizobrazba, razmeroma dolga odsotnost iz procesov izobraževanja in učenja, negativne izobraževalne izkušnje in nizka motiviranost. Učitelj nenehno spodbuja udeležence in jim pomaga pri premagovanju težav pri učenju. Pri tem mu je v veliko pomoč dobro poznavanje posameznega udeleženca in vztrajanje, da udeleženec skrbno pripravi svoj izobraževalni načrt za predmet. Učitelj skrbno načrtuje in pripravi izvedbo učnih ur, pri tem je posebej pozoren na to, da s primernimi metodami spodbuja aktivnost udeležencev ter nenehno spremlja in ocenjuje napredovanje udeleženca. Njegove metode poučevanja so zelo raznolike in prilagojene učnim slogom udeležencev.

Program usposabljanja na temelju opisane vloge učitelja udeležencem omogoča doseganje ciljev, zapisanih v programu.

Poglavitni cilji izobraževanja:

V programu bodo udeleženci:

- spoznali cilje in ukrepe, ki jih prinaša *Program*,
- usposobili se za vlogo učiteljev v izobraževalnih programih za brezposelne osebe,
- izboljšali način dela s posamezniki in celotno skupino,
- spoznali značilnosti ciljne skupine brezposelnih oseb,
- naučili načrtovati izvedbo učnega programa za skupino brezposelnih,
- usposobili za motiviranje udeležencev v izobraževanju,
- usposobili se za ugotavljanje poprejšnjega znanja,
- izboljšali lastno strategijo in metode poučevanja,
- usposobili se za svetovanje udeležencem pri učnih težavah,
- spoznali kriterije za evalvacijo in vrednotenje svojega dela.

Program sestavljajo naslednji moduli:

• Uvod v program in predstavitev programa izobraževanja 5000 brezposelnih	3 ure
• Psihosocialne značilnosti brezposelnih	16 ur
• Učitelj in načrtovanje izvedbenega kurikula	16 ur
• Metode in tehnike poučevanja	16 ur

Termini spopolnjevanja učiteljev, vključenih v *Program izobraževanja brezposelnih oseb*

- Kraj izvedbe: Andragoški center RS, Šmartinska 134 a, Ljubljana
- 4. maj, med 8. in 16. uro
UVOD V PROGRAM (Darko Mali)
PSIHOSOCIALNE ZNAČILNOSTI BREZPOSELNIH (dr. Mirjana Ule)
- 5. maj, med 8. in 15. uro
IZOBRAŽEVALNE ZNAČILNOSTI BREZPOSELNIH (mag. Sabina Jelenc Krašovec)
PREDSTAVITEV PROGRAMA IZOBRAŽEVANJA 5000 BREZPOSELNIH (Meri Lorenčič, mag. Jože Miklavc)
- 10. in 11. maj, med 8. in 15. uro
UČITELJ IN NAČRTOVANJE IZVEDBENEGA KURIKULUMA (mag. Marija Velikonja)
- 20. in 21. maj med 8. in 15. uro
METODE IN TEHNIKE POUČEVANJA (mag. Sabina Jelenc Krašovec)

Vsi moduli so tudi točkovani, in sicer z eno točko.

Prosimo vas, da priloženo prijavnico pošljete v Andragoški center **najkasneje do torka, 20. aprila**. Oblikovali bomo skupino 18 - 20 udeležencev.

Kot ste že seznanjeni, sredstva za izvedbo programov, razen sredstev prevoza in bivanja, zagotavlja Ministrstvo za šolstvo in šport, *zato kotizacije za te seminarje ni*.

Za vse dodatne informacije nas lahko pokličite na tel. 061 1842-571, Zdenka Birman-Forjanič, ali 061 1842-573, Darko Mali. Z veseljem vam jih bomo posredovali.

Zdenka Birman Forjanič, ACS

OBVESTILA

Razpis: Projektno učenje za mlade Širjenje mreže izvajalskih organizacij

Andragoški center Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom RS za šolstvo in šport in Zavodom Republike Slovenije za zaposlovanje v šolskem letu 1999/2000 načrtuje razširitev izvajanja programa *Projektno učenje za mlade (PUM)*. (Program smo eksperimentalno vpeljevali v slovenski prostor pod imenom Center za mlajše odrasle v obdobju 1995-1997. Z letom 1997 smo izvedli izobraževanje za mentorje po prenovljenem konceptu PUM in začeli z dvema izvedbama programa v Ljubljani in Slovenj Gradcu.)

Vabimo

vse zainteresirane izobraževalne organizacije oziroma organizacije, registrirane tudi za izobraževanje, ki bi želele izvajati izobraževalni program *Projektno učenje za mlade*, da navežejo stik z razvojnim središčem Andragoškega centra Slovenije in nam najkasneje do 15. 4. 1999 pošljejo ponudbo na naslov Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, s pripisom »Za program Projektno učenje za mlade«.

Predstavitev programa *Projektno učenje za mlade - PUM*

1. Vrsta in namen programa

Program PUM je izobraževalni program za vnovično družbeno integracijo marginalizirane mladine, ki ima hkrati preventivno funkcijo pred negativnimi posledicami družbene izoliranosti. Namenjen je mladim, ki so izstopili iz rednih programov izobraževanja in pred tem niso pridobili temeljne osnovne oziroma poklicne izobrazbe.

2. Utemeljenost programa

Temeljna motiva uvajanja programa PUM sta visok odstotek mladih, ki zapustijo šolanje in ne pridobijo temeljne osnovne oziroma poklicne izobrazbe ter imajo skrajno omejene možnosti za zaposlitev.

3. Ciljna skupina

Mladi brez statusa med 15. in 26. letom starosti, ki niso pridobili temeljne osnovne oziroma poklicne izobrazbe.

4. Cilji programa

Temeljni cilji programa so:

- pridobivanje funkcionalnih znanj in spretnosti, ki razvijajo splošno izobraženost in razgledanost,
- pridobivanje pozitivnih izkušenj učenja, ki motivirajo za nadaljevanje pretrganega šolanja,
- priprava za nadaljevanje pretrganega šolanja,
- izdelava poklicne oziroma zaposlitvene strategije,
- razvijanje sposobnosti kritičnega in problemsko usmerjenega mišljenja.

5. Organizacija programa

Temeljna organizacijska oblika programa je projektno učno delo (izbirni, produkcijski in individualni projekti) ter interesne dejavnosti.

6. Časovna organizacija programa

Programsko leto praviloma obsega čas od 20. septembra do 19. septembra naslednjega leta. Trajanje enega projektnega obdobja je navadno od enega do štirih mesecev.

7. Sestava projektne skupine

Osnovna projektna skupina šteje od 18 do 24 udeleženk/cev.

8. Kadrovski pogoji za izvajanje

Vsaka organizacija mora za izvedbo programa zagotoviti minimalno tri usposobljene strokovne delavce, ki delo opravljajo za poln delovni čas.

9. Prostorski pogoji

Prostori, ki so namenjeni dejavnosti programa, morajo ustrezati temeljnemu standardom za izvajanje izobraževalnih programov za odrasle (Ur. list 81/98), ob tem pa morajo še:

- biti najmanj osem ur in večinoma v dopoldanskem času namenjeni za izvajanje dejavnosti programa PUM,
- omogočati izvajanje predvidenih metod in funkcij, zlasti: računalniško delo, klubsko dejavnost s čajno kuhinjo, individualno učenje, kreativne oziroma produkcijske delavnice z osnovno stalno opremo, delo v več projektnih skupinah, arhiviranje in skladiščenje materialov.

Viri financiranja

Sredstva za izvajanje programa na podlagi vsakoletnega javnega razpisa zagotovijo v sorazmernem tretjinskem deležu Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje in lokalna skupnost, v kateri se program izvaja.

Izvajalske organizacije

Program PUM lahko izvajajo organizacije, ki:

- so pravne osebe, registrirane v RS,
- imajo registrirano izobraževalno dejavnost,
- imajo vzpostavljeno sodelovanje z regionalnimi uradi za delo in centri za socialno delo ter šolskimi svetovalnimi službami,
- razpolagajo z ustreznimi prostori in opremo.

Od organizacije, ki bo izvajala program PUM, pričakujemo:

- da pozna ciljno populacijo programa in želi izboljšati kakovost njihovega življenja,
- je pripravljena uvajati metode projektnega učenja in dela v lokalnem okolju,
- je pripravljena aktivno promovirati program v lokalnem okolju,
- je pripravljena aktivno pridobivati dodatna finančna sredstva za potrebe izvajanja programa,
- ima izdelano vizijo vsebine produkcijskega projektnega dela, ki omogoča razvoj lokalnih virov za zaposlovanje in aktivno sodelovanje z lokalnimi partnerji ali širše,
- se je pripravljena povezovati s sorodnimi organizacijami in drugimi izvajalci sorodnih programov doma in v tujini,
- v lokalnem okolju (ali širše) identificira najmanj pet ustreznih kandidatov ali kandidatke za mentorje.

Začetek izvajanja programa

Izvajalska organizacija lahko začne izvajati program, ko ima strokovno usposobljene vsaj tri mentorje, ima zagotovljene ustrezne prostore, je izpolnila pogoje za pridobitev načrtovanih javnih sredstev ter ima pisno prijavljenih vsaj 18 udeležencev.

Ponudba

V ponudbi, kjer naj bo utemeljena pripravljenost za izvajanje izobraževalnega programa, naj ponudniki navedejo še naslednje informacije:

- oceno potreb po programu v lokalnem okolju in možnosti za povezavo z drugimi izobraževalnimi programi (osnovna šola za odrasle, programi poklicnega usposabljanja za odrasle),
- prostorske možnosti za izvajanje programa,
- oceno kadrovskega potenciala v lokalnem okolju,
- opis dejavnosti, ki bi bile zanimive za mlade in bi jih lahko izvajali v lokalnem okolju (z vizijo vsebinske usmerjenosti projektnega dela).

Andragoški center Slovenije bo po opravljeni izbiri ustreznih organizacij opravil ožji izbor kandidatk in kandidatov za mentorje, ki se bodo predvidoma jeseni 1999 usposabljali za mentorje v programu PUM. Andragoški center Slovenije bo prav tako sodeloval s svetovalno in stalno izobraževalno podporo pri pripravah in pri neposredni izpeljavi programa.

Za vse dodatne informacije lahko pokličete razvojno sodelavko programa na telefon 061/18 42 594, vsak delovni dan v tednu od 8. do 10. ure. Gradiva s podrobnimi predstavitvami programa so na voljo v Andragoškem centru Slovenije, soba 216.

TV Slovenija - Oddaja Modro

Kot smo vas obvestili že v prejšnjih Novičkah, je TV Slovenija začela z novo serijo oddaj, namenjeno popularizaciji vseživljenjskega izobraževanja in učenja. Na sporedu je vsak prvi četrtek v mesecu ob 18.10 na prvem programu.

Tisti, ki bi želeli svojo dejavnost predstaviti v oddaji, lahko pošljete pisni predlog na TV Slovenija, Izobraževalni program - Oddaja Modro, Kolodvorska 2, Ljubljana.

POSVETI, KONFERENCE

Mednarodna konferenca **Izobraževanje odraslih v mnogokulturnih velemestih**

St. Petersburg, 30. maj do 5. junij 1999

Konferenca je posvečena 140-letnici prve ljudske univerze v Rusiji. Delo bo potekalo v treh sekcijah:

- Družbeni, ekonomski in pravni problemi izobraževanja odraslih,
- Izobraževanje odraslih in kulturni prostor velemesta,
- Družbeno-pedagoški problemi izobraževanja odraslih.

Hkrati bosta delali dve skupini:

- Izobraževanje žensk,
- St. Petersburg in izobraževanje.

Koordinatorici programa sta prof. dr. Litvinova N. P., in dr. Dobrinskaya E. T. Njuna številka telefona in faksa je 007 812 528 10 08. Prijave sprejema Olga Savenkova po faksu 007 812 528 10 08 ali elektronski pošti: spb251@spb.sitek.net

8. svetovna konferenca ICAE **Družbena vzgoja - za boljše mednarodno sodelovanje**

Oxford, Anglija, 15. do 20. avgust 1999

Mednarodni svet za izobraževanje odraslih (International Council for Adult Education - ICAE), s sedežem v Torontu, pripravlja v avgustu 1999 osmo svetovno konferenco; organizira jo vsaka štiri leta. Tokratna konferenca bo priložnost za vse, ki se ukvarjajo z družbenim izobraževanjem/vzgojo (community education), da si izmenjajo izkušnje in se dogovorijo o zasnovi in izpeljavi mednarodnih projektov in omrežij.

Naslov konferenčne pisarne je ICEA International Office, 9-11 Princess Street, Knutsford, Cheshire WA16 6BY, England; telefon/faks 0044 1565 750156; el. naslov: icea.io@virgin.net

PONUJAJO VAM

LERN-ovi izobraževalni seminarji v letu 1999

Minneapolis, 14. do 17. junij 1999

Learning Resources Network (LERN) ponuja organizatorjem izobraževanja za odrasle, ki se želijo izpopolnjevati v svoji stroki, štiri seminarje:

- Vpeljava novih uspešnih izobraževalnih programov,
- Trženje izobraževalnih storitev,
- Načrtovanje in izpeljava seminarjev in tečajev,
- Pridobivanje udeležencev - strank.

Kotizacija za člane LERN-a je 995 ameriških dolarjev oziroma 1.195 za nečlane (za prijave do 1. aprila je popust 100 dolarjev). Prijave pošljite na naslov: LERN, 1550 Hayes Drive, Manhattan, Kansas 66502; telefonska številka: 001 800 678 5376 (Tammy Smith), številka faksa: 001 888 234 8633, el. pošta: tammy@lern.org. Podatke o seminarjih najdete na LERN-ovi spletni strani <http://www.lern.org/edctr/institutes/default.htm>

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

- Vseživljenjsko učenje** : zbornik strokovnih prispevkov v obdobju 1994-1998. Draga : Center Dolfke Boštjančič, 1998. 205 str.
- Brečko, Daniela: Kako se odrasli spreminjamo** : socialna komunikacija in osebni razvoj. Radovljica : Didakta, 1998. 175 str.
- Education at a glance** : OECD indicators 1998. Paris : OECD, 1998. 432 str.
- Education policy analysis 1998**. Paris : OECD, 1998. 82 str.
- Glossary of labour market terms and standard and curriculum development terms**. Torino : European Training Foundation, 1997. 167 str.
- Jolles, Robert L.: How to run seminars and workshops** : presentation skills for consultants, trainers, and teachers. New York etc. : John Wiley, 1994. 240 str.
- The learning age** : a renaissance for a new Britain : green paper. London : Secretary of State for Education and Employment, 1998. 126 f. Internet verzija (www.lifelonglearning.co.uk/greenpaper)
- Roth, Wolf-Michael: Authentic school science** : knowing and learning in open-inquiry science laboratories. Dordrecht ; Boston ; London : Kluwer, 1995. 296 str. ((Science and technology education library ; Vol. 1)
- Towards the learning city** : an evaluation of the corporation of London's adult education voucher schemes / Peter Jarvis ... (et al.) London ; Guilford : Corporation of London Education Department Department of Educational Studies, University of Surrey, 1997. 56 str.
- The crest of the wave** / ed. by Tuomo Alasoini, Mari Kyllönen. Helsinki : Ministry of Labour, Finnish National Workplace Development Programme, Project team, 1998. 271 str. (Reports ; 5)
- Dosežki in izkušnje vodij projektov programa Phare za preobrazbo sistema poklicnega in strokovnega izobraževanja** / avtorji prispevkov: Justina Erčulj ... (et al.); uredili: Maja Debeljak, Mišo Palandačič. Ljubljana : Center RS za poklicno izobraževanje v okviru programa Phare za prenovo poklicnega in strokovnega izobraževanja, 1998. 62 str.
- Field, John: European dimensions** : education, training and the European Union. London ; Philadelphia : Jessica Kingsley, 1998. 215 str. (Higher education policy series ; 39)
- Izobraževalno in poklicno usmerjanje v Evropski skupnosti** / A.G. Watts ... (et al.); ur. Saša Niklanović. Ljubljana : Izida, 1997. 1320 str. (Kako naj svetujem? : prispevki o poklicnem svetovanju)

